

táplálkozó erényre. Hisz a szeretet már nem is volt képes merészebb lépésre, mint Istennek emberré-válásában és a bűnös ember meghívásában az isteni szeretet közösségébe. Szeretete egész nagyságát bebizonyítja Isten, mikor lehajol az emberhez, hogy fölemelje magához mint barátját és testvérét. Az alázatosságot emberi módon élte a mi számunkra alacsonyásban, hazátlanságban, názáreti rejtett és jelentéktelen életében. Mikor az utolsó vacsora ünnepi légkörében megmossa tanítványai lábát, kijelenti, hogy példát adott nekik. Valóban úgy volt köztük, mint aki szolgál. Szent Pál Krisztus alázatosságának tetőpontját a kereszt szegényfáján engedelmességből elviselt halálában látta. Nyilvánvaló tehát, hogy az alázatosság az evangéliumi törvénynek egészen alapvető parancsai közé tartozik. Nem szoktuk ugyan a négy sarkalatos erényhez sorozni, de csak azért, hogy ne legyünk kénytelenek azok *Aristoteles* óta tisztelt és bevált négyes számát megbontani. De a kereszténység mindig érezte, hogy míg a sarkalatos erények már az ókori pogányok számára is nyitva álltak, addig az alázatosság egészen ismeretlen volt előttük és csak a keresztény hívő képes azt szívvel-lélekkel gyakorolni. Az alázatosság Krisztus kegyelmét és igazsága számára való fogékonyság.

Hogy sok mai keresztény nem tud vele mit kezdeni, az onnan is van, hogy egészen hibásan az önmegtágadás és önmegvetés gyakorlatát látja benne. De az önmegtágadásnak ezernyi módja van és csak tőlünk függ, mikor melyiket választjuk. Ellenben alázatosság csak egy van. Akik össze- tévesztik az önmegtágadással, azt gondolják, hogy az igazán alázatos ember önmegtágadásból magáról mindig csak megalázó, rossz tulajdon- ságokat gondolhat vagy mondhat. Holott az alázatosság annyi, mint igaz- ság. Amint Krisztus egy percre sem felejtette el istenségét, jöllehet nem kapta, hanem bírja, éppúgy nem felejtí el senki a szentek közül sem kiválóságait, csak éppen nem magának, hanem Isten nagy kegyelmének tulajdonítja azokat. Ennek az Istentől kapott kiválóságnak tudása lényege- sen hozzátartozik a keresztény alázatossághoz. Persze ezek a kiváló- ságok, talentumok inkább folytonos feladatokként állnak a keresztény előtt, mintsem kész értékek, amelyeknek ő szerencsés birtokosa. Majd csak a boldog örökkévalóságban érkezik el annak ideje, hogy előnyeinket már- nem kell emberi gyarlóságunk tudatában úgy nézni, hogy bármikor el is veszíthetjük őket, mert akkor ezeket közvetlenül Istenben fogjuk látni :s elveszíthetetlenül élvezni.

Minél fejlettebb bennünk az alázatosság erénye, annál biztosabbak leszünk a halálos és bocsánatos bűnök megkülönböztetésében. Mert ha elméletileg nem is mindig biztos a kétféle bűn megkülönböztetése, aki gyakorlatilag, főleg érzületben nem akar bűnei miatt elszakadni Istentől, az nyugodt lehet, hogy Isten sem fogja őt elvetni.

ÜZENET

*Tóled messzi van közeli minden
a Tegnap színetűnt eloszló folt
a Holnap közömbös ködökben rejtez
Tavaly sohasem volt.
Távolí égen veted meg a lábát
— sápadt szívárvány, lankatag ív —*

*s most hallott dallam semmibe illan
visszhangot benned hasztalan hív
mi körötted felnő díszletnek érzed
hiába fog közre a közös világ
lassan elfelejted az emberi beszédet
— de magányod csillagokig kiált!*

Kardoss Tilda